

MEMORANDUM

D. _____

Any I.

Núm. 8.

PERIÓDICH INDEPENDENT

Anuncis a preus convencionals.

SUSCRIPCIÓ:

Un any. 2' 50 pessetes.

Santa Coloma de Farnés

16 Septembre 1906

No's tornen els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer del Beat Dalmau, núm. 12.

LA FESTA MAJOR

Preludi

La del meu poble es a la tercera dena de Septembre, quan tot-just ha apuntat la tardorada.

Lo sol llassat de tant resplandir en els espays siderals, sembla com si volgués fer un moment d'atura en la seva colossal devallada, humitejat per les primeres pluges precursoras de les d'hivern.

També a nosaltres ens sab bona qualque lleugera rohinada quan estem amarats de suhor, ajeguts sota el florit arbre a qui respecta el llamp.

Torna relluhir la terra les prades enherbades pera recullir la última dallada, la que ha covat la calda del estiu; fressegen els vinyetayres ab la neteja dels soterrats cups y la esfonadura del botam, y surten a la plaça curulles cistelles dels més assahonats picapolls.

La Festa Major s'atança.

La sento bronzir lluny, lluny com el galejar d'un poble part-d'allà de la montanya, y se m'antotxa atractívola com la primavera a l'hivern, com la pluja a les interminables seques d'agost. Veig en la Festa un oasis en el desert de la vida, una font entre esqueyeres, una rosa entre esbarzers: llaçada d'amor y joventut.

Oh Festa que borraras les feres-tegues petjades de la vergonyant pobresa, adornant ab les més gaves vestimentes de la caixa al pobre, al menestral y al hisendat.

Salut, oh Festa, que portes l'abundor a la masía y l'esplendidesa en el palau. Regna en nosaltres no siga mes que tres jornades, però llargues, ben llargues, que 'ns facin coneixer les regalades hores de la felicitat mundial, d'aquella per qui llyuya el terralloner de nostres serres y l'endreçat obrer de nostres planes.

Seras com l'iris-arch en lo cel després de xardorosa tempesta; y l'esperit reposara placevol als esparmes delitos del regositj popular.

Qué hi fa que després tornem a esser tan miserables com avans! qué hi fa! Haurem viscut els dies de la mellor de les utopies; haurem esborrat tota diferencia entre una digestió d'espàrrechs y un altra de capons....

Y la remor llunyana se m'acosta de dia en dia més clara, més vibrant y agradosa, com l'alenada vivificant qu'espera l'assedegat peregrí.

Una demanadiça de braços encareix la mà d'obra; una activitat anormal pertorba la monotonía de tot l'any, y afins la beatífica quietut de les nits serenes es profanada per les estridencies estrambótiques de les nombroses aus de corral previsorament agranades y reservades pera tals diades.

Lo jayo espera la Festa pera mormolar del jovent d'avuy en dia; lo pare pera bescantar la inexperiencia de son vessat hereu; aquest pera ensenyar als forasters que 's diu Ambrosi, ab quatre ridiculeses, y la flor de la masía pera frissarse condormida ab l'esborronament del primer amor.

Y jo que soch tot glaç espero la Festa ab la indiferencia del qui veu rodar un astre a cent mil lleugues de distancia, ab l'esglay de la infantesa, ab lo fret dels seixanta anys.

X.

EL TORRENT MERDER

Aixís, tal com sona. Torrent Merder. Paraula flayrosa que pronunciem els colomins pel cap baix una vegada cada dia, y sempre que les olímpiques bafarades de magnesia corrompuda derivades del Torrent ens obliguen a portar diligentment la ma als badins pituitaris ofesos.

Oh paraula que 'ns ha sigut fidelment tramesa pels passats, la més exacta, la més espessa, la més consistenta y més substanciosa: Torrent Merder.

Jo sé de poblacions que son atravesades per rius més ó menos

abundosos, per canalisacions d'aygua que porta una engruna de vida a cada casa, y a les terres campes hi porta després corteres de blat y xavegons d'herbacies. Y els vehins d'aytals localitats claman al cel misericordia y a son Ajuntament, higiene, desviació de la riuhada qui sinistrament escampa pulmonies y dolors reumàtics.

Nosaltres, oh vehins de Farnés, nosaltres des de que'l mon es mon y Santa Coloma jau en aquesta clotada, hem de veure ab fonda pena com una putrefacta arteria atravesa el poble de tramontana a mitjorn; nosaltres hem de respirar les mortíferes emanacions d'aytal inqualificable porqueria, sofrint les conseqüencies apestoses de la meteixa, les quals, traduïdes en tifoidies y altres infectants malures, converteixen nostre saclime en un dels més perillosos en certes épocas del any.

Aygua y desaygua de la vida: Això deu preocupar preferentment a nostres regidors, dedicanthi tota llur atenció, tota llur activitat.

L'aygua, lo sanejament del poble, reflecta vida y salut.

L'aygua corrompuda, l'aygua que ja ha sanejat, escampa indefectiblement la mort.

Tems hi hagué que pera melloorar les condicions estéticas d'un passeig, es tingué la bona pensada de cobrir part del Torrent a la sortida del poble; però el mal, el llop, se 'ns quedà tencat adedintre, y per això avuy en el ronyó de la vila, en el rovell de l'ou del poble hi tenim encara tota una merdiceria...

Sabem d'un regidor que ha proposat pera quant antes la coberta del Torrent; sabem que la Corporació municipal es preocuparà seriosament de l'assumte; y ens consta, finalment, que no's pot defugir la construcció de l'obra invocant la carencia de recursos.

Per sobre de tot existeix la salut del poble, qu' es, com diu lo vell aforisme, la única, la suprema Lley.

CONGRES INTERNACIONAL

DE LA LENGUA CATALANA

La llengua Catalana té una historia gloriosa: en l'Edat Mitjana fou la llengua dels reys d'Aragó y de la seva ben ordenada canceleria, y s'extengué triomfalment, ab el vol de la ciencia o per l'impuls de les armes, per les tres penínsules mediterrànies. Fou llengua d'Estat a Sicilia y a Atenes y en la cort magnífica d'Alfons V a Nàpols.

En ella parlaren, abans que en cap altra llengua moderna, els primers parlaments polítics d'Europa. En ella s'escrigueren les primeres lleys marítimes dels pobles mig-ivals, y ella fou la primera llengua vulgar que serví pera les especulacions filosófiques. Es donchs, llengua d'alta y antiga prosapia.

Parlada encara avuy per quatre milions d'homens, veu catalana, ab més ó menys diferencies dialectals, es la que 's parla en les provincies de Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, Valencia, Alacant, Castelló de la Plana y part de les d'Osca, Saragoça, Terol, a les Balears, Andorra, al departament francès dels Pireneus Orientals y en la petita regió d'Alger, a l'illa de Sardenya.

Hi ha donchs, espanyols, francesos y italians que la parlen. Desde 'ls cims aguts de les nostres montanyes fins a les capitals modernes, populosas y agitats com Barcelona, en les illes d'endins la mar y en la llarga ribera de les nostres costes, homens de mar y de terra han continuat estimant-se aquesta llengua catalana, adhuc en els temps de la seva més gran decadencia literaria.

En aquell periode d'esmortuiment que durà més de tres centuries, la llengua catalana va desaparèixer gaire bé de la vida pública en sa forma escrita. Els pobles que la parlaven vegeren llur conciencia torbada per aquells qui 'n feyen un pecat de parlar la llengua propria; valencians y mallorquins començaren a dubtar de la santa unitat de la paraula nostra, y altres, més extraviats encara, cercaren en una fantástica llengua llemosina la genealogia arbitraria del nostre idioma.

El renaixement del nucleu català, qui començà essent econòmic, ha arribat a esser integral, extenentse a totes les manifestacions artístiques, literaries, socials y científiques. Escritors meravellosament dotats del geni y de l'instint de la raça han sublimat la llengua del poble y l'han aixecada a les altes esferes de la literatura y del pensament. En poch més de mig segle, y malgrat

tots els obstacles oposats pels elements oficials, la llengua literaria ha resorgit ab vida esplendorosa, caminant ab éxit, a figurar entre les més cultivades de les seves germanes neo-llatines.

Cal, donchs, ara que la llengua catalana ha recobrat la seva dignitat literaria, que 'ns afanyem a estudiar-la tècnicament en la seva íntima estructura. Es aquesta una necessitat espiritual nostra y un deute que tenim ab la cultura universal.

La venjança

Lo gest que feu en Devesa agafant a Margarida de la cintura, astorà a aquélla. La dona d' en Devesa, després de donar algunes ordres, debía reunir-se ab ells en el jardí. L' amistat que unia a les dues dones, sobre tot després d' haver enviadat Margarida, cobava desitjos indefinibles y flagellava sa conciencia. Rebia les confidencies de Marta coneixent sos pensaments més íntims, son amor ingenuu y confiat envers son marit, y no posava en dubte que una desilusió l' hauria morta ó que s' hauria deixat portar a quelcom terrible, sublevada davant tan tremenda traició.

—Oh—va dir tremolant.—Mira que si ens sorpren:

Però l' extremitat trágica exasperava, pel contrari, la passió d' en Devesa. La reserva que havia tingut de guardar durant tot l' apat, l' impacientava. Lo perfum dels cabells negres l' ubriagava, y somrihent triomfant:

—Y be—feu,—es divorciaria y jo 'm casaria ab tu.

Margarida sospirà.

—Ah, això es un somni.

Y bruscament:

—Calla, que ja ve.

Molt aprop havia cruixit la sorra. Marta sorgí tan d' improvis, que s' angoixaren. Quan entrà en el menjador els semblà qu' estava pàlida; però la minyona, entrant ab el café, els tranquil·litsa. De comú acort refusaren les làmpares y se serviren ells meteixos. Los moviments els ocuparen y la por al silenci els feu multiplicar les paraules. La veu de Marta, que de primer els havia semblat velada, havia tornat a recuperar ses entonacions habituals, y res hauria alterat la acostumada pau de ses vetllades, si aquella, de prompte, no s' hagués queixat de fret. Havia enfosquit; es notava molta humitat a l' atmosfera y cregueren prudent tornar a casa.

—¿No t' haurás posada mala?—preguntà Margarida inquieta.

—Oh, no, no es res,—assegurà Marta.

Al dia següent, Marta no s' aixecà. El metje la trobà ab un mica de febre; diagnosticà un refredat al sortir de la cuyna calenta al fret del jardí. Marta necessitava descansar.

Margarida tornà a inquietarse. ¿Hauria sentit Marta? A pesar de tot, el remordiment li avivava els instints de caritat. Prodigà sos cuydados que eran com el rescat de la seva trahició, y prompte abandonà tot temor. Marta es mostrava tranquila, feliç, a presencia de la seva amiga. Tornà a somriure. Y fins insensiblement es deixà portar de

les exigencies dels malalts ab les persones volgudes, cridantla sovint prop d' ella, angoixada quan se 'n anava, a tal punt que Margarida casi no deixava la casa.

Al meteix temps Marta descansava en ella pera els quefers de la casa. Margarida s' ocupava del menjar d' en Devesa, de la seva roba, de son benestar. Una intimitat nova y encantadora sorgia entre els aymants. Llurs vides esbarrejaven. Marta entre ells ja no era la esposa, era la malalta, quelcom amich y adolit, un noy a qui s' amanyaga de qui 's satisfant tots els capritxos.

Ella, malalta, somreya a la cordialitat de tots. De nit acabats tots els quefers, li agradava tenirlos aprop seu, davant sos ulls, perduts en la sombra, endormiscada ab la remor suau de llurs veus. A vegades prenía part en la conversa. Tenia ideies singulars, ideies de malalta.

—Si 'm morís,—digué una nit.

Y apesar de les protestes, proseguí:

—Si 'm morís, m' alegraria que 'm substituís Margarida.

—Oh Marta.

—Per què no? Vos casariau tots dos.

Un segon tingueren la impresió de que la seva mirada era la de un gat que juga ab una rata. Marta, no obstant, no insistí. La malícia del seu riure seguí essent ingenua, y com Margarida l' amenaçava ab no tornar si deya aquelles beneyteries, tingué un gest carinyós y s' apropà a la seva amiga pera donarli un bès.

Els dies següents Marta demostrà un afecte més viu y més tirànich. El caminar pesat de la criada, sos moviments la cansaven. Van allunyarla. La cambra no fou atravesada mes que per en Devesa y la Margarida. Després es queixà de la falta de llimpiesa de la cuynera, que danyava a sos nirvis malalts, y Margarida consentí en aproparse al fogó y preparar ella meteixa els remeys y les aygues.

Marta, endemés, ja estava mellor. Es queixava sols d' insomnis, atribuhintlos a les rates, que tota la nit menaven fressa en el graner de sobre la cambra.

—Es que t' ho sembla—respostà en Devesa,—may hem tingut rates.

Marta insistí. Ella ho sabia bé, les sentia. ¿Y qué li podia importar lliurarsen? Era tan fàcil, un xich d' arsénich... Després dormiria y el dormir acabaria de posarla bé.

—Demà aniré a ca l' apotecari,—digué Margarida.

Marta volgué veure 'ls polvus. Somrihent hi ficà el tou del dit, jugant.

—Em moriria prompte—digué—si 'l menjés.

Tornà el paquet y l' arsénich vessat pel graner, declarà que dormia mellor.

Donà les gracies a Margarida, y li acudí un nou capritxo.

—Oh, la matinada em sembla tan llarga! Em sembla que no arriba may.

¿Per qué vens tan tard?

—¿Vols que vingui més dematí?

—Sí, molt dematí, desde que claregi; soch tan feliç quan estas aquí!

—Bé, digué Margarida, vindré.

—Demà, ¿m' ho promets?

—T' ho prometo, demà.

Al dia següent, quan Margarida entrà sense fer soroll en el quarto de Marta, no sentí res. Se sentà silenciosament esperant que 's despertés. Lo gresol s' havia apagat; un dia blanquinós marcava les clarines de la persiana. No

obstant, prompte Margarida s' estranyà de la inmovilitat de Marta, d' aquest són tan profund sens un sospir; s' hi apropà y cregué veure el semblant lívid y convulsó.

—Marta, Marta,—li cridà inquieta.

Es precipità envers el balcó y entrà la llum. Allavors donà un crit.

—¿Suicidi?—digué 'l doctor.

Y indicava el veneno sublimat.

Però ja altres veus deyan: Crim.

Y s' aixecaren ben prompte acusacions. Els paquets de sublimat que 's trobavan a l' armari de la cambra y del que usava Marta pera netejarse, havien sigut l' instrument de la mort. Però allavors, ¿per qué havien desaparegut aquets paquets? ¿Qui, pera no deixar rastre havia rentat el vas en que havia begut la morta? ¿Qui sino Margarida? Margarida, qui havia vingut aquest dia a la matinada y havia permanescut molt temps sola pera preparar la escena.

El móvil del crim era molt senzill, donchs tothom sabia les relacions entre Margarida y Devesa; fins la premeditació era segura. Havien apartat a la malalta, allunyant a la criada; sols Margarida preparava les begudes, y sens dubte havia tantejat, probant diferents verenos; la victima ja s' havia queixat al doctor de cremadura en el pahidor, y Margarida no podia negar que havia comprat arsénich.

Allavors, encara que al principi en Devesa s' havia mostrat altiu, s' espantà; súbitament comprenia. Marta havia vist, havia ohid. Ella ho sabia, y sa trahició la matava. Ferotgement, pacientment, ella havia prosseguit sa gran venjança; ab son somriure els guiava fins a l' abim que 'ls separaria pera sempre.

S' erissaren sos cabells d' horror, donchs comprenien que si deyen veritat ningú els creuria.

J. R.

X. Z.

Bromejant

L' altre dia vaig llegir en el periódich de la gent de be, que en Sant Martí vendria glaç a l' istiu.

Creiem que ningú es pot aprofitar mellor d' aquesta aventalge, com una concorreguda societat, que jo 'm sé, donchs aquesta es la època més oportuna per agafarhi insolucions a les golfes ahont hostatja.

*

**

Concurs.—Premi consistent en un artístich ramell de caps-d' ase cullits en els ayguavessos de Sant Segimont del Bosch, al qui desenrotlli ab mellor acert lo següent interessantíssim tema:

«De com en Joaquim Ribas, honorable regidor de nostre magnífich Concèll, s' exilà volenterosament de la meritíssima societat nacionalista, popularment anomenada «Lliga Regionalista.» Causes propulsoras d' aytal epaventable esdeveniment. Amo ó catic qui les congria.»

Els treballs originals seran enviats a nostra Redacció, avans de tres quarts de quinze del dia de Santa Tecla, verge y martri.

*

**

Havent afirmat ab insistencia un periódich que veu la llum pública a Barcelona, que nostre digne arcalde senyor Fabregas volia dimitir el càrrech, hem cregut ser de necessitat absoluta entrevistarnos ab dit senyor, qui, a la que obrirem la boca, ens feu aixís:

—May he tingut interès en desempenyar cap càrrech. Avuy soch arcalde y em crech esser arcalde popular com el que més, donchs ja recordareu que 'l poble tingué a be donarme molts més vots que a cap altre dels onze candidats qui lluytaven a les passades eleccions. Coneixia de temps la màquina municipal y el punt equidistant dels pòls en que 's deu colocar lo president del Consistori pera respectar a altri y esser respectat dels demés.

Y be, donchs; ja veyeu vos que 'ls regidors de tots colors entren y surten de casa meua ab la meteixa franquesa y cordialitat que jo entro y surto de casa llur.

Assistiú a les sessions y us convencereu de que la pau y concordia regna a cà la Vila. Donchs, què voleu més: ¿Deixaria sense realisar els projectes que pensí a l' entrar a l' Arcaldia?—

Això ens digué el senyor Fabregas y li donarem expressives gracies per la amabilitat que havia tingut ab nosaltres.

Espigoleig

Segons les estadístiques publicades pels Centres oficials, resulta que l' any passat la usura en Espanya ocupà prioritat en les provincies de Madrid, ab 164 finques empenyades per un preu de 1.807,000 pessetes, y Barcelona, ab finques 213, empenyades per un preu de 1.440,000 pessetes.

A Espanya es dediquen anyalment a aquestes negociacions 50 millons de pessetes que tenen per base la propietat territorial.

—Som a França:

Diu que de cent persones en combreguen cinch, quatre dones y un home.

Moren ensense auxiliis esperituals la tercera part de les persones qui moren en aquell pays.

Més de la quarta part dels noys nats a Paris son fills illegitims, y en sos hospicis y borderies hi ha més de 30,000 noys abandonats.

Cada deu anys es triplica el número de fets punibles realisats per noys.

En deu anys la població indigent de Paris, ha aumentat en un 17 per 100.

Les excepcions per defecte fisich, apesar de la suavitat de la nova lley de reclutament, son prop del 40 per 100.

Horaciones. (*)

(P' el bon amich Joseph Fàbregas.)

ODA A LA PARLA

—*Oh clavicimbola parla sculptòrica
tu qui fas plàstiques les metafísiques
idees tèrboles am dolça música,
amara 'm de ta vèrbola!*

*Les belles càntiques en pausa rítmica
i en llengua indígena sont per mon ànima
rosada lírica d' un' Oda helènica,
ruixim d' estrofes sàfiques.*

*Oh parla harmònica de veus vibratiles
qui sabs les íntimes vies recòndites
del cor, abrusam' el i en notes càlides
faré un' Oda glícònica!*

*Dicta 'm la ubèrrima cadença eufònica,
belleses lèxiques, paraules dúctiles,...
i jo en marmòries línies eurítmiques
diré qu' ets bella i única.*

*Diré qu' ets l' única qui pots estrènyerte,
—en germanívola llaçada equipara—
am les pulquèrrimes llengües prolífiques
del Laci i Grecia clàssica.—*

JAUME BARRERA.

1906.

(*) D' un Recull d' Horaciones, premiades a n' els Jochs Florals de Reus, celebrats p' el Juliol d' enguany.

LA DIADA

Sant Corneli, Papa.

Sant Corneli fou successor de Sant Fabià l' any del Senyor 251 en temps en que la persecució de Deci contra la Iglesia era tan violenta, que passaren 16 mesos, desde 'l martiri de Sant Fabià, sense que 'ls fiels poguessen juntarse per procedir a la elecció de Papa. Pero mitigantse un poch dintre de Roma el foch de la persecució despres de la de Juli Valent, se congregá lo clero de Roma compost allavors de quaranta sis prebeters, set diaques, set subdiaques, quaranta dos acòlits y cinquanta dos exorcistes lectors y ostiaris. Tots aquets reunits elegiren de comu consentiment al Papa Sant Corneli, que allavors era prebere de la Iglesia Romana. Foren tan grans ses virtuts, tan singular lo seu mérit, tan eminent sa sabiduria y tan gran sa pietat, que molt antes de ser Papa ja era anomenat per tothom el *Sant prebere*. Era tanta sa modestia y humilitat que foren les dos virtuts un gran destorb que tingué que vencer per consentir en ser consagrat y fou tan caritatiu que meresqué lo renom de Pare dels pobres. No poden esplicarse los treballs que tingué per preservar als cristians del cisma dels novacians, que fou el primer que hi hagué a Roma. Per fi en la persecució de Galo successor de Deci, plens de rabia, contra el Papa, los ministres del Emperador lo condemnaren a mort y en tal dia com avuy del any 252 aquest gran Sant coroná sa vida ab un gloriós martiri, que molts creuen fou en Civita Vecchia ahon fou antes deserrant.

DE LA QUINZENA

Generals.

Entre Espanya y la república d' Honduras s' ha celebrat un important tractat en virtut del qual els nacionals d' abdos pahissos que en qualsevol dels Estats signataris de tal conveni haguesin obtingut titol o diploma expedit per la Autoritat nacional competent pera exercir professions lliberals, es tindran per habilitats pera exercirles en un y altre territori, mitjatsant els següents requisits: 1.er Exhibició del titol, degudament legalisat; 2.^{on} Que 'l que l' exhibeixi acrediti ab certificat expedit per la Legació ó el Consulat més prop de son pahis, esser la persona a qual favor s' es expedit, y 3.er Que s' acrediti que dit diploma ó titol habilita també pera exercir tal professió a l' altre pais.

—Tinguent en compte que la R. O. de 28 Desembre de 1900, no es de aplicació general, referintse tant sols a un cas especial que fou resolt en el sentit de denegar la instancia al solicitant qui demanava es resolgués que la manifestació del desitj de contraure matrimoni y la ratificació exigida pel Codi, eximeixen de tot altre requisit y per lo tant, de manifestar la religió que 's professa; tinguent en compte que l' article 42 «no estableix un precepte que minvi en lo més minim la llibertat dels catòlics pera adoptar una de les dos formes de matrimoni que autorisa la lley, sino que, rectament interpretada, constituheix la proclamació del degut respecte a la solemne y tradicional ritualitat que més pot satisfacer la conciencia dels qui professen la Relligió catòlica, y que per professarla tenen obligació de ordre moral de contraure matrimoni ab subjecció a lo preceptuat per la Iglesia; considerant que la exigencia de expressa declaració que determini la religió que 's professa pels contrayents, no 's troba compresa ni en els arts. 86 y 89 del expressat Codi, ni en quants es refereixen a la forma de celebrar el matrimoni merament civil, ni la falta d' aquest requisit ha sigut considerada com causa de nulitat entre les persones que determina dit Codi; considerant que la interpretació en aquest sentit de la invocada disposició s' armonisa exactament ab les declaracions que 's feren al discutirse en el Congrés dels diputats pels individus de la Comissió qui defensaren el projecte, es troba conforme ab l' esperit que informa la Constitució vigent y a major abundament, se ajusta a la doctrina constant de que no es lícit establir distincions allà hont la lley no distingeix; y considerant que no obstant lo resolt per la R. O. avans mencionada de 28 desembre de 1900 y alguna resolució adoptada en el sentit de que s' exigís la predita declaració confessional, s' han celebrat matrimonis civils en distints Jutjats sens el compliment de tal requisit, qual diferencia de criteri y de circumstancies en tan important materia fa precís la adopció de un criteri general que pugui y degui servir de norma en tots els cassos:... no s' exigeixi als qui pretinguin contraure matrimoni civil conforme a les disposicions dels arts. 86, 89 y següents del Codi civil, cap declaració relativa a la religió que professen ni més requisits

que 'ls que la lley taxativament estableix.»

Hem transcrit íntegres alguns paragraf d' aquesta R. O. per la excepcional importancia que revesteix.

NOVES

Mercat mòbile. — Per rahó d' escaures esser dilluns lo primer dia de la Festa Major, 24 del corrent, nostre Ajuntament ha disposat que 's celebri lo dia avans, diumenge, 23.

Tal mercat acostuma esser sempre molt concorregut, y es d' esperar que enguany ho sera molt mes si el temps hi acompanya.

Morí a Barcelona el 27 del mes passat la que fou professora d' aquesta vila durant llarchs anys, donya Miquela Esperança Draper (A. C. S.) viuda del que també fou mestre de tres generacions, don Joan Clarà, y mare política del escriptor d' aquest Jutjat, don Joaquim Torrent, al qual y a la seva volguda familia acompanyem en el sentiment.

Lo propietari de Susqueda en Francisco Colobran y Costa, ha acabat la construcció d' una carretera que partint del Pasteral arriba avuy fins a dit poble, medint 10 kilometres de longitud. Es d' aplaudir la iniciativa y obra particular del senyor Colobran, tant més quant els vehins de Susqueda es veyen privats del trànsit rodat en aquells indrets, a lo qual avuy mercés a tan important y valiosa via de comunicació s' hi haurà posat remey. Tenim noticies de que prompte aquella carretera arribarà fins a mitj camí del Santuari de Nostra Senyora del Coll.

La *Il·lustració Catalana* ha obert una subscripció popular pera dedicar un recort públich (bust, relleu ó lo que 'sia) al nostre gran escriptor Emili Vilanova, pera quin objecte es reben donatius a la Administració de aquella revista, Mallorca, 287, Barcelona.

Hem rebut la producció d' en P. Bertrana, *Josafat*, de la qual ens en ocuparem ab la deguda extensió en el número proxim. Agrahim l' envió.

Durant la primera quinzena d' aquest mes, l' acreditada orquestra *La Farnense* ha sigut contractada pera les següents festes majors: Viloví, 2 y 3; Sant Celoni, 8, 9 y 10; Colomés, 11, 12 y 13 y Anglés el 16.

La recaudació del impost de consums y el de grans, llegums, fruyts, tubercols y puestos públics, ha tingut un augment de 600'64 pessetes, durant l' anterior mes d' agost, en relació ab el meteix mes de l' any passat.

Se 'ns escriu desde Madrid que 's treballa prop del ministre de Foment, Director general y Consell d' Obres públiques, sia inclosa en el plan d' obres pera 1907, lo primer troc de la carretera de Lloret de Mar a nostra vila.

Una sucursal del Cinematograf Paris, de Barcelona, está funcionant a la Sala

Roquet. Les películes molt decentes y variades, es recomanen per la seva pulcritud y claretat.

En Pijoan segretari de la Comissió técnica del primer Congrés de la Llengua Catalana, quina sessió inaugural es celebrará en el Saló de Sant Jordi de la Diputació de Barcelona, el 13 del mes entrant; ens ha enviat la proclama (de que 'n copièm alguns paragraf en altre lloch) y qüestionari del meteix, junt ab el programa de les tasques y festes que ab tal motiu se celebraran, del que 'n traslledem les següents notes:

1.ª El titol de congressista costarà 5 pessetes, essent nomenats congressistes honoraris aquells qui paguin una quota superior de 50 pessetes.

2.ª El titol de congressista dóna dret d' assistir a totes les sessions y actes del Congrés y al volum que s' imprimirà ab les comunicacions y esmenes rebudes.

3.ª Els congressistes tindran dret també a una rebaixa prudencial en les festes que no tinguin caràcter purament gratuít.

4.ª Les companyies del Nort, de M. Z. A. y central d' Aragó han ofert una rebaixa màxima pera 'ls congressistes.

5.ª Totes les comunicacions y adhesions pera rebre 'l titol de congressista dirigir-les a les oficines del Congrés; Carrer Més alt de Sant Pere, 2, 2.^a

El diumenge ultim va celebrarse l' aplech de Argimon a la pintoresca y espadada ermita del meteix nom, situada endemunt de La Esparra. S' hi ballaren sardanes a so de flaviol, oferint un artístich quadro la llarga y espayosa escalinata de pedra ocupada per tot el pagèsam d' aquella rodalia.

El dilluns passat a la tarde, el tren qui portava els peregrins de Lourdes, en el pas a nivell de la estació de Sils, va destroçar completament a un infeliç carreter y a l' animal que guitava.

Es de llamentar doblement aquesta sensible desgracia tant més quant a l' esmentat pas hi té la companyia constantment una guardesa.

Mercat del dia 10.

PREUS

		Maxim.	Minim.
		Plas. Cents.	Plas. Cents.
Blat.	(els 100 Kilos)	25' 00	24' 00
Ordi,	id.	21' 00	20' 00
Segol,	id.	21' 00	20' 00
Civada,	id.	16' 00	15' 00
Blat de moro,	id.	20' 00	19' 00
Fasols blancs,	id.	00' 00	00' 00
id. menuts,	id.	00' 00	00' 00
Fabes,	id.	25' 00	24' 00
Cigrons,	id.	56' 00	36' 00
Palla, (Quintà mètrich)		9' 00	8' 00
Patates,	id.	00' 00	00' 00
Garrins,		00' 00	00' 00
Ous,	dotzena	1' 50	0' 00

R. BACH-ESTEVE

DENTISTA - CIRURGIÀ

Progrés, 21, pral. — Girona.

Ofereix als seus clients d'aquesta població y al públich en general, els seus serveys professionals,

FONDA QUIMET

(Els dilluns) Santa Coloma de Farnés.

Dents y dentadures artificials.—Curació de malalties de la boca.—Extracció sense dolor.

Consulta y operacions gratis als pobres.

POMADA PANCHO

Medicamento portentoso

Las heridas producidas con instrumento cortante ó arma de fuego, granos malignos, carbunclos, quemaduras, panadizos, desgarros del tejido muscular, magulladuras, flemones y otras muchas dolencias de la piel, se curan radicalmente con la aplicación de buenos parches de la maravillosa é insustituible **POMADA PANCHO**.

VENTAS: SANTA COLOMA DE FARNÉS, en casa del autor, Don Francisco Fondevila; BARCELONA, calle del Hospital, 4; Plaza Santa Ana, 23, 3.º-2.ª y calle de la Princesa, Administración de Loterías.

Infinidad de certificaciones corroboran la eficacia de la **POMADA PANCHO**.

El infrascrito Cura Regente de la Parroquia de Santa Coloma de Farnés, Obispado de Gerona (1).—Certifico: que D. Francisco Fondevila y Jofré, natural y vecino de esta parroquia de mi cargo es persona de buena conducta merece entera confianza á todo el vecindario por su notable honradez y está adornado de sentimientos altamente humanitarios conforme ha dado de ello repetidas pruebas distribuyendo respetables sumas en beneficio de los pobres, destinando igualmente á fines benéficos la mayor parte del producto líquido del específico de su invención llamado *Pomada Pancho*, cuyos maravillosos resultados en su aplicación á diversas enfermedades, vienen sobradamente justificados, no solo por la fama universal de que goza, sino también por los muchos documentos fehacientes que obran en poder del interesado y por el sinnúmero de cartas que el mismo esta recibiendo todos los dias dan tole cuenta de nuevas y rápidas curaciones obtenidas por la referida *Pomada Pancho*: Y para que conste á instancia y satisfacción del propio D. Francisco Fondevila y Jofré, libro el presente sellado con el Parroquial, en Santa Coloma de Farnés á los catorce de Noviembre de mil ochocientos noventa y dos.— José Callís, Presbítero Regente.—Hay el sello de la Parroquia.

(1) Hoy Cura Párroco de Figueras.

FONDA DE PUIG (avans, de n BOU)

CARRER MAJOR

Punt céntrich

Excelent servey

AGUA XATA

ANTES VICHY CALDENSE

miner-medicinal Analisada, autorisada y garantida. La més rica, Natural, ALCALINA, BICARBONATADA, SODICA, TERMAL, apropiada para les Afeccions del Fetge, Melsa, Ventrell, Diabetes, Reumatisme y Parálisis.

SUPERIOR AIGUA DE TAULA

Demánis á farmacies y punts de venda d' Aigues minerals.

Vegisanuncis y memòries, análisis y prospectes, que s'envien gratis á qui 'ls demani. Administració y Diposit general:

Barcelona, Passeig de Sant Joan, 4 (Arch Triomf) Teléf. 1.559.

BALNEARI de Santa Coloma de Farnés (Gerona)

Aygues termals de 40 centígrados de temperatura; bicarbonisades, calcica ferroginoses, indicades per eminentes facultatius pera combatre la gola y reumatismes crònichs, falses anquilosis y neurastenies y especialment pera corretilgir la parálisis del moviment pro lubit per les feridures (*apoplegias*) de quina malaltia son un gran preservatiu.

Sens rival pera les malalties de la matris y pera reconstituir les forses en totes les convalecencies.

L' establiment reuneix el confort desitjable.

Cotxes a tots los trens a la estació de Sils.

OBERT TOT L' ANY

Metje-Director, D. FRANCISCO MARAVER

Gerent, D. JOAN MARTÍ.

—Aquí he de encontrar el libro que busco, pues en la colección de MANUALES SOLER que constituye la mejor "Biblioteca útil y económica de conocimientos enciclopédicos" y en la que colaboran los más eminentes autores, se encuentran temas interesantes lo mismo para el abogado, agricultor, médico, etc., etc., que para el obrero estudioso que desee cultivar su inteligencia en las ARTES, CIENCIAS É INDUSTRIAS. DE VENTA EN TODAS LAS LIBRERÍAS. Editores: SUCESORES DE MANUEL SOLER, Apartado 89, BARCELONA

ELECTRICITAT

Maquinaria.—Contadors.—Bombes.
Turbines de vapor.
Material mecánich y Turbines
hidráuliques.

Societat espanyola

OERLIKON

LOECHES (LA MARGARITA)

Com purgant, depurativa, antisséptica y curativa, no té parió l'aygua

de **LOECHES**